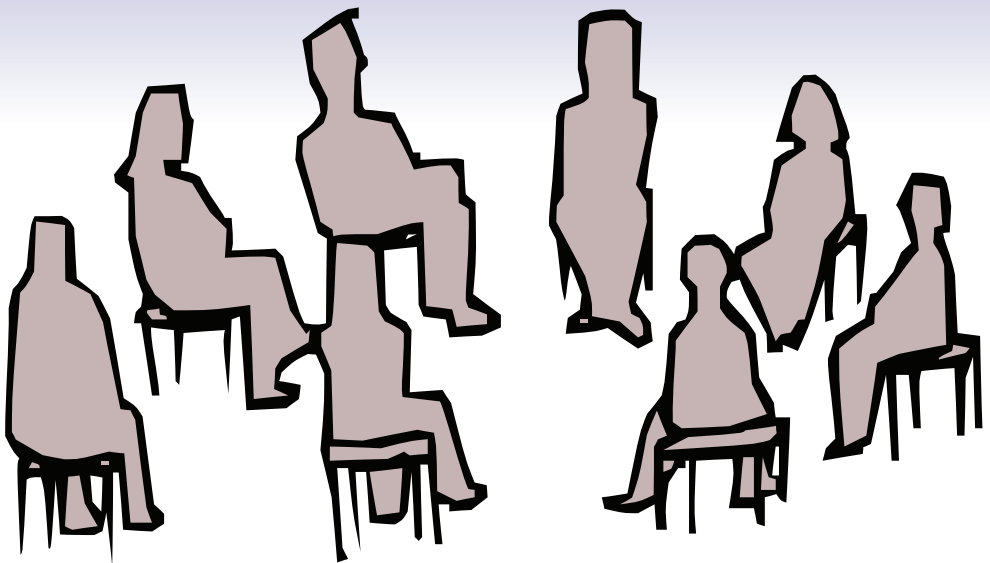

PRIRUČNIK ZA MLADE EDUKATORE VRŠNJAKA O OVIŠNOSTIMA

ANDREJA ZADRAVEC BARANAŠIĆ
dipl. soc. pedagog

PRIRUČNIK ZA MLADE EDUKATORE VRŠNJAKA O OVISNOSTIMA

ANDREJA ZADRAVEC BARANAŠIĆ
dipl.soc. pedagog

AUTONOMNI CENTAR - ACT

Izdavač: AUTONOMNI CENTAR - ACT

Grafičko oblikovanje: Nikola Hrženjak, ACT Printlab d.o.o., Čakovec

Ilustracije: Gabrijela Sklepić, www.openclipart.org, www.bluevertigo.com.ar

Lektura: Irena Gomezelj

Naklada: 400 kom

Tisak: Printex, Čakovec

Financijska potpora: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Prosinac 2007., Čakovec

Ovaj priručnik je objavljen pod licencom **Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 2.5 Hrvatska**, kako biste ga mogli slobodno umnažati i distribuirati. Licencu možete naći na: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/hr/>

Prijatelji su ljudi koji nas poznaju i unatoč tome nam ostaju prijatelji!

Dragi mladi prijatelji, vjerujem da ste se svi ponekad našli u situaciji tijekom vašeg odrastanja kada ste zatrebali nečiju pomoć, savjet ili možda samo s nekim razmijeniti svoje mišljenje oko neke dileme?!

Kome se najčešće obraćate u takvim situacijama? Neki možda roditeljima, neki učiteljima, neki liječnicima ali većina ipak svoje nedoumice odrastanja podijeli sa svojim vršnjacima. Nekako osjećate da se međusobno najbolje razumijete, „da kužite jedni druge“, najviše vam je stalo do mišljenja vršnjaka, na svijet gledate drugačije od odraslih. I istraživanja potvrđuju vaša razmišljanja, mladi o svojim problemima najlakše razgovaraju sa svojim vršnjacima. Neki odrasli se silno trude pomoći mladima, ali im to ne uspijeva baš uvijek najbolje i onako kako su si oni zamislili. Odrasli mogu pratiti mlade i biti pomoć mladim pomagačima, što je i cilj ovoga priručnika. Želja nam je da vam pomognemo da naučite kako brinuti i educirati sebe i svoje vršnjake.

Mladi pokazuju zanimanje za sudjelovanje u životu vlastite generacije. Koristi od dobrovoljnog pomagačkog i edukativnog rada mladih s drugim mladim osobama su višestruke. Koristi ima osoba kojoj su pomoć i edukacija potrebni, ali

i osoba koja se educirala za edukatora i pomagača.

Znate međusobne dileme, najčešće prvi saznajete za nečiji problem, ali možete li baš uvijek prepoznati problem i koliko puta možda niste baš bili sigurni na koji način biste mogli nekome pomoći.

Cilj vršnjačke pomoći nije da vi preuzmete na sebe odgovornost za nečije ponašanje, da uvijek i pod svaku cijenu baš vi budete ti kojima će se svi obraćati za savjet ili pomoć.

Ali je cilj ojačati i ohrabriti vas koji želite pomoći i educirati, naučiti vas razgovarati s osobom koja ima problem, naučiti prepoznati problem, ali priznati da možda ni vi niste baš sigurni u neko rješenje ali da znate gdje i od koga možete dalje zatražiti pomoć ili savjet.

Što nas tjera da pomognemo iako smo unaprijed svjesni da možda naše dobre namjere neće biti uvijek tako shvaćene, da će neki naši prijatelji reći da se pravimo važni pred njima i odraslima i naći nam možda još stotine razloga da umanje našu želju za pomoć? Imajte na umu da

**RUKA KOJA DAJE UVIJEK JE DUŽA OD
RUKE KOJA PRIMA**

Mogu li ja to?

Procijeni se na skali od 1 do 5

Sve svoje obaveze i zadatke izvršavam na vrijeme i uglavnom uspješno

1 2 3 4 5

Mislim da imam mnogo dobrih osobina

1 2 3 4 5

U svom životu sam do sada uglavnom donosio ispravne odluke

1 2 3 4 5

Dosljedan sam u svojim životnim stavovima

1 2 3 4 5

Kad imam problem uvijek imam nekoga s kim mogu podijeliti svoje osjećaje

1 2 3 4 5

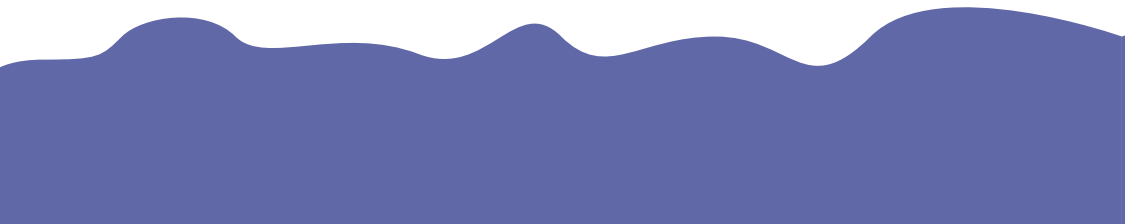
Sebe dajem u stvaranje i održavanje prijateljstva

1 2 3 4 5

Općenito govoreći zadovoljan sam sobom

1 2 3 4 5

Ukoliko ste na većinu odgovora odgovorili ocjenama 3, 4 i 5, spremni ste početi se educirati da postanete edukator za svoje vršnjake.

Kako biti što bolji edukator?

Da bismo bili što uspješniji edukatori prvo moramo biti sigurni u neke činjenice.

- JA sam vršnjak edukator i pomagač zato jer je to moj izbor i nije mi nametnuto
- Želim učiti i raditi na sebi kako bih mogao pomoći sebi i drugima
- Ukoliko mi nešto predstavlja problem imam pravo to reći i zamoliti za pomoć
- Njegujem timski rad
- Poštujem dogovorene planove i rokove
- Poštujem sve članove moje grupe, uvažavam njihovo mišljenje
- Imam pravo dati kritiku, ali je trebam znati i primiti
- Grupu edukatora s kojom radim ne ostavljam na cjedilu
- Edukatori svoje susrete održavaju prema unaprijed predviđenom i dogovorenom vremenu i mjestu.

ŠTO JE RADIONICA?

RADIONICA JE metoda socijalnog učenja u kojoj se razvija komunikacija, briga o sebi i drugima, utvrđuje se vrijednost zajedništva.

Pravila rada u radionici:

- svi sjede u krugu
- svi su aktivni sudionici, ali svatko ima pravo ne sudjelovati ukoliko ne želi pa traži dalje
- ne govori se u glas i slušamo jedni druge
- pridržavamo se teme
- svačije ideje su važne
- svatko je odgovoran za svoje učenje

Sudjelovanjem u radionicama članovi grupe stječu korisna znanja, vještine i navike, razvijaju i učvršćuju svoje stavove. Cilj je da se ta stečena znanja i vještine ne zadrže za sebe već ih je što više potrebno dijeliti sa svojim vršnjacima i poticati ih da ih i oni stječu i primjenjuju.

Što trebamo sami naučiti da bismo postali dobri edukatori i pomagači?

1. OSNOVE KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE

- Pod komunikacijskim vještinama podrazumijevamo sposobnosti govorenja, ali i slušanja, tzv. verbalna i neverbalna komunikacija.
- Kada govorimo s drugima prvo moramo razbiti tremu od javnog nastupa što se postiže vježbanjem i uvjeravanjem samoga sebe da se to može (moramo imati na umu da edukatori i pomagači često žele biti osobe koje moraju najprije poraditi i na svome samopouzdanju - primjer prva radionica). SAMOPOUZDANJE JE SVIJEST O TOME DA SMO NETKO I NEŠTO.
- Kod edukacije vrlo je važno dobro obraditi temu kojom želimo educirati vršnjake kako nam se ne bi dogodilo da oni koje želimo educirati znaju više od nas ili da nas tijekom radi-

oničkog rada odvedu kamo ne želimo. Kod pripremanja trebamo imati dobar plan!

- Kod govorenja se moramo potruditi da govorimo glasno, jasno, bez zamuckivanja, što se postiže uvježbavanjem samoga sebe (prije javnog nastupa pred grupom nekoliko puta sâm, ali i s grupom edukatora, uvježbati predviđeno). Kod uvježbavanja vrlo je važno prihvatiti dobronamjerne kritike prijatelja edukatora i na temelju toga postupno postajati sve bolji i sigurniji u sebe.
- Aktivno slušanje i gledanje - i kod radioničkog i kod savjetodavnog rada ovo je osobito važno. Treba se potruditi sve čuti i vidjeti. Važno je da prilikom provođenja radionice ili razgovora čujete sve što vam vršnjaci kažu jer vrlo često upravo u radionicama kažu nešto što inače u razgovoru ne bi rekli. Isto tako važno je obratiti pažnju na tzv. neverbalnu komunikaciju. Neverbalna komunikacija je govor tijela, kada pomoću nečijih kretnji, gesti ruku, mimike lica, slijeganja ramenima, rada (lomljenje) ruku ili stanja cijelog tijela možemo otkriti kako se netko osjeća u određenom trenutku. Zapravo nam tijelo šalje signale.

Evo nekoliko primjera neverbalne komunikacije:

- ruke sklopljene - mirnoća, staloženost
- ruke stisnute - nervoza, prestraženost
- glava nagnuta prema govorniku - pažljivo sluša
- slijeganje ramenima - ravnodušnost
- prekrížene ruke - želi se zaštititi, zatvara se

Važno je upamtiti da se uvijek više vjeruje onome što se vidi nego onome što se čuje. Pri tome treba imati na umu da i sami moramo svojom neverbalnom komunikacijom svojim vršnjacima slati poruku (mirnoća glasa, smirenost ruku i cijeloga tijela, nasmiješenost, otvorenost prema svima).

Prilikom vođenja grupnog rada važno je da svim svojim postupcima pokažemo da smo se potpuno posvetili svojim slušačima pa je tako važno i isključiti mobilne telefone prije grupnog rada. Tako smo sigurni da nas nitko neće prekinuti i omesti nas, a drugima šaljemo poruku koliko su nam važni.

2. VJEŠTINE VOĐENJA GRUPE I VODENJA DEBATE

- kada započinjemo grupni rad trebamo pokazati da imamo povjerenja u sebe, u njih i da želimo prenijeti pozitivne stavove i iskustva
- uspješan voditelj radionice pazi da tijekom radionice svi podjednako budu zastupljeni, da se nikoga ne odbacuje ili omalovažava

- važno je održati dobru atmosferu tijekom rada, pri čemu je osobito važna tolerancija
- ne smijemo misliti da smo pametniji i vrijedniji od ostalih jer svaki čovjek je vrijedan, a takvim stavom odbijamo ljude od sebe
- sjetite se da uvijek više volite učitelje koji su nasmiješeni i uvijek spremni na šalu i dozu humora, pa pokušajte i vi pronaći neku situaciju u kojoj ćete se moći našaliti
- ukoliko dođe do konfrontacije mišljenja među sudionicima radionice vrlo je važno prvenstveno ne dozvoliti da dođe do sukoba, a ukoliko se nađemo i u takvoj situaciji voditelji radionice si ne smiju nikada dozvoliti da stanu na nečiju stranu, već biranim riječima treba pokazati razumijevanje za sve članove grupe

RADIONICA BR. 1

SAMOPOŠTOVANJE

KVALITETNA BRIGA O DRUGIMA POČINJE
BRIGOM O SEBI

Osobu koja prihvaća sebe i smatra se vrijednom poštuju svi - i vršnjaci i odrasli. Takve osobe postižu više u životu jer se lakše suočavaju s preprekama, neuspjesima, porazima. Na neuspjeh gledaju kao na nešto „što me ne uništi, jača me“.

Svi mi ponekad imamo i trenutke u životu kad nam je samopouzdanje možda malo poljuljano, ali zato uvijek postoje načini podizanja samopouzdanja.

U fazi rasta i razvoja nam je samopouzdanje možda češće poljuljano nego u ostalim fazama našeg života, ali ono se da uvježbati. Evo nekoliko primjera:

Radim nešto što znam dobro!

Svatko ima nešto u čemu je dobar i nešto u čemu je manje dobar!

U latice cvijeta upiši u čemu si dobar! Možda se nećeš moći sjetiti svih stvari u kojima si dobar - ostavi latice prazne, cvijet stavi negdje gdje ga možeš svaki dan vidjeti i nadopuniti!

S druge strane cvijeta upiši nešto čime nisi trenutno zadovoljan i što bi volio popraviti! Razmisli i prodiskutiraj u grupi koji su načini da svoje nedostatke popraviš. Možda je netko od prijatelja isto imao takav ili sličan problem i već je pronašao način kako ga riješiti. Grupne diskusije uvijek su dobre za osnaživanje!

**VAŽNO: UVIJEK IMAJTE ISTAKNUTU
ONU STRANU CVIJETA
KOJA POKAZUJE VAŠE
PREDNOSTI!**

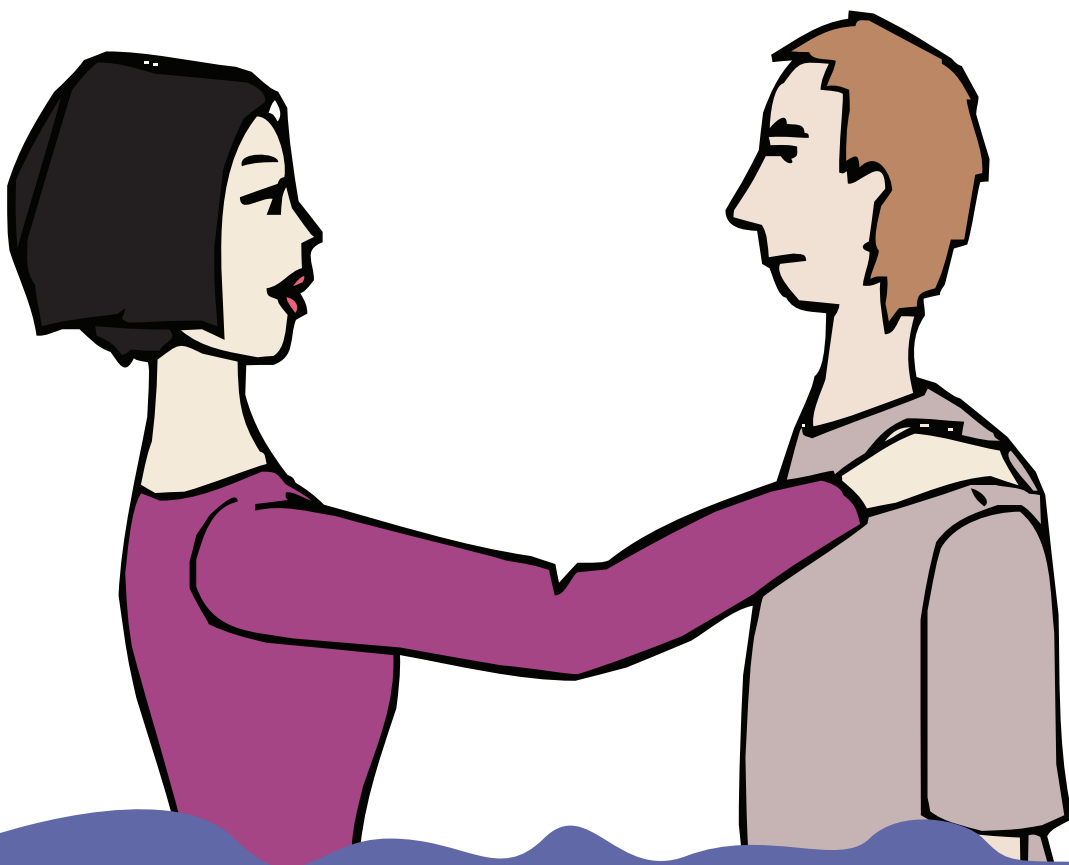
Poslije ove vježbe nacrtajte na papiru veliko zrcalo s drškom i u dršku upišite svoje ime! Neka vaše zrcalo kruži unutar grupe, a svaki sudionik grupe neka u vaše zrcalo upiše dvije osobine zbog kojih vas poštuje i cijeni. Ispunjeno zrcalo vraća se vlasniku, koji ga sprema,

i služi mu kao motivacija u trenucima kada nam je možda samopouzdanje malo poljuljano.

Ne zaboravi, samopouzdana osoba:

- se osjeća sigurno, sposobno, vrijedno
- misli pouzdano
- prihvaća sebe i druge takvima kakvi jesu,

- ali uvijek radi na poboljšanju i sebe i drugih
- prijatelji su ti važni, ali se možeš oduprijeti
- njihovim nagovorima kada od tebe traže da činiš
- ono što bi bilo za tebe opasno ili štetno
- vjeruješ u sebe čak i kada pogriješiš, uvijek misliš pozitivno

RADIONICA BR. 2

GRUPNA POVEZANOST

Kada ste malo poradili na sebi i svom samopouzdanju, važno je osjećati i grupnu povezanost vaše grupe edukatora. Neki se poznaju više, neki manje, za neke mislimo da ih poznajemo ali kada više vremena provodimo s njima mogu nas ugodno ali i neugodno iznenaditi.

Kada počinjemo zajednički raditi kao grupa, vrlo je važno naći što više zajedničkih stvari s grupom kako bismo se unutar nje što bolje osjećali.

Jedan od načina razmjene informacija o nama je sljedeća radionica:

IME I PREZIME VLASNIKA LISTIĆA:	TO SAM JA	TO SMO MI	MJESEC ROĐENJA
HOROSKOPSKI ZNAK			
BROJ CIPELA			
HOBI			
OMILJENO JELO			
OMILJENA BOJA			
NAJDRAŽI KOLAČ			
OMILJENI SPORT			
OMILJENA ŽIVOTINJA			
OMILJENI PJEVAČ			
NAJDRAŽI DAN U TJEDNU			

Svaki član prvo napiše stupac To sam ja, a zatim listić kola među članovima grupe koji pronalaze u čemu su isti kao i vlasnik listića. Kada listić prođe sve

članove grupe, u krugu se prodiskutira u čemu smo najčešće slični, u čemu najmanje, tko s kim ima najviše ili najmanje sličnosti. Vježba nam služi za dobivanje grupne bliskosti.

RADIONICA BR. 3

SURADNJA

Nakon što smo se bolje upoznali, važno je naučiti surađivati. Kao izvrstan primjer za to poslužiti će nam priča Pauk Pavo .

PAUK PAVO

Pauk Pavo bio je najmudriji među paucima. Znao je kako se grade kuće i mostovi, nasipi i brodovi. Bio je znatiželjan, lako učio, mnogo saznavao, ali je svu mudrost i znanja samo za sebe čuvao. Kada je sakupio pun vrč mudrosti, odluči ga sakriti daleko od svih znatiželjnika. Pade mu na um ideja da vrč mudrosti objesi na najviše stablo i ondje ga sačuva. Uzme Pavo vrč u ruke i počne se penjati na stablo, ali vrč je bio težak, a Pavi je samo jedna ruka bila slobodna za penjanje. Dok je dugo i bezuspješno

pokušavao, gledao ga sin Željko kako se muči pa reče: „Oče, ako staviš vrč na leđa, imat ćeš slobodne ruke i lakše ćeš se popeti.“ Pavo zastade iznenađen, poslušao sina, pa se u trenu nađe na vrhu stabla. Kad je već htio objesiti vrč na najvišu granu, pomisli: „Sakupio sam svu mudrost svijeta, a dijete me uči kako se penjati na stablo.“ Bijesan, baci vrč na zemlju. Vrč se razbi, a mudrost razleti na sve strane. Tko god se htio sagnuti mogao je pokupiti barem zrnca mudrosti. Ako ikada sretnete osobu bez zrnca znanja i mudrosti, znajte: SAMO LIJENOST JU JE SPRIJEČILA DA DOĐE DO MUDROSTI.

J. Bičanić: Vježbanje životnih vještina

Poslije pročitane priče prodiskutirajte kako razumijete suradnju, što znači surađivati, koje su kvalitete dobrog suradnika? Jeste li spremni na zajedničku suradnju kako biste pomogli vašim vršnjacima?

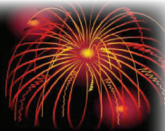
Tek kada se grupa bolje upozna i poveže te shvati da samo zajedničkom surad-

njom može doći do određenog cilja, može početi raditi na temi kojom želi educirati i pomagati u području u kojem želi. U našem primjeru to je područje ovisnosti.

Cilj naše edukacije je upoznati naše vršnjake s opasnostima pušenja, konzumiranja alkohola, osnovnim vrstama droga, te ih naučiti kako se oduprijeti nagovoru za njihovo uzimanje.

*Surađuj
timski, radi
ostvarenja
zajedničkog
cilja...*

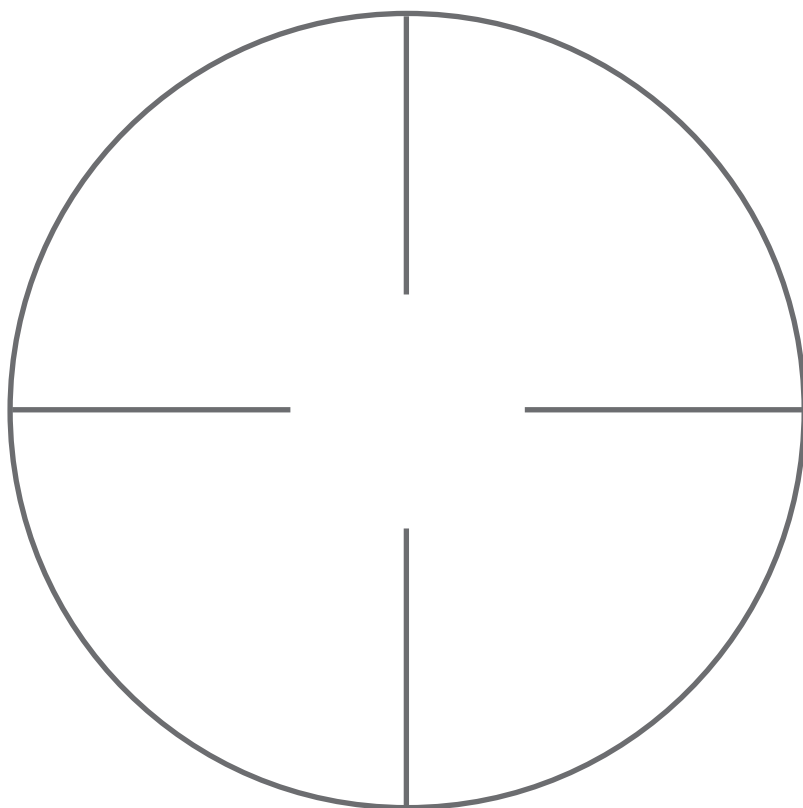

RADIONICA BR. 4

VRIJEME JE ZA...

Ovu radionicu prvo odradite unutar vaše edukatorske skupine kako biste vidjeli koje su sve njezine mogućnosti, a zatim je provedite unutar grupe u kojoj vršite edukaciju i pomoć.

Zamisli da život ima 12 sati.

Koliko je sada kod tebe sati? - Označi na satu

Prerano ti je za

Prekasno ti je za

Upravo je vrijeme za

Što je za tebe „rizično ponašanje“?

Jesi li do sada prakticirao koje „rizično ponašanje“?

Smatraš li da si s „rizičnim ponašanjem“ počeo prerano ili prekasno i što možeš učiniti da ga više ne činiš?

Ukoliko smatraš da imaš problem koji ne možeš sam riješiti kome bi se obratio za pomoć?

Pozitivne vrijednosti tvog života su

Upute za provedbu radionice: Prvo svatko popunjava svoj sat sam, a zatim u krug komentiramo svaki pojedini odgovor poštujući pri tome da netko možda ne želi na neko pitanje dati odgovor. Cilj ove radionice je osvijestiti godine i što se sve određenim godinama može, a što ne, na koji način treba misliti o budućnosti. Pod „rizičnim ponašanjem“ možemo saznati što sve naši vršnjaci podrazumijevaju pod tim pojmom i koja su „rizična ponašanja“ prakticirali. Provođenje ove radionice do sada je

u praksi pokazalo da mladi pod pojmom „rizično ponašanje“ najčešće smatraju konzumiranje sredstava ovisnosti. Vrlo je važno istaknuti pozitivne vrijednosti života koje su navedene, zgodno je pripremiti šeles-papir, staviti ga na ploču ili pod i svatko svoje vrijednosti upiše na njega. Na kraju dobijemo vriedan plakat sa životnim vrijednostima koji možemo koristiti pri svakom susretu određene grupe kao pozitivno potkrjepljenje.

RADIONICA BR. 5

KAKO REĆI „NE“ U PROBLEMATIČNIM SITUACIJAMA

Primjeri situacija :

Prijatelj te pozove u sobu kako bi ti pokazao najnoviji CD, a onda te proba nagovoriti da „snifate“ lje-pilo.

Prijatelj te poziva na tulum kod kuće u subotu. Pri tome ti nekoliko puta ponavlja da „staraca“ neće biti doma i da ćete se sigurno sjajno zabavljati.

Tebi je jasno kako ćete se zabavljati, a ne želiš ispasti „papak“ u očima prijatelja jer si se već nekoliko puta opravdao raznim izgovorima u takvim situacijama.

Na tulumu ti je ponuđeno bezalkoholno piće, ali ti uviđaš da je čudnog okusa. Svi te uvjeravaju da je to samo sok.....

Učenica sam sedmog razreda. Na kraju školske godine idemo na maturale. Cijele godine se razred dogovara kako će se tamo piti i pušiti. Bojim se ići i odbiti ih, jer će mi se rugati i ismijavati me.

Momak pokušava nagovoriti djevojku neka se „otkači“ i popije s njim i njegovim prijateljima. Vršiti pritisak na nju tvrdeći da nije zabavna. Ukoliko je ne poslušati prekinut će s njom.

U razred je došao novi učenik. Nekoliko dečki iz razreda ga nagovara da pije s njima. Nakon što ne prihvati, rugaju mu se, ne prihvaćaju ga, omalovažavaju, govore mu da je „beba“, „mamina maza“ i da još miriše na majčino mlijeko.

Idem u sedmi razred. Odlična sam učenica no svi me nazivaju štrebericom. Počela sam namjerno dobivati slabe ocjene, otišla sam na jedan od tulumu gdje sam popila nekakva alkoholna pića koja su mi ponudili. Kad sam došla doma bilo mi je jako zlo, roditelji su skužili . Razočarala sam i sebe i roditelje.

Ovo su neke od situacija koje možete ponuditi svojim prijateljima, a naravno da možete dodati one za koje ste vi čuli.

Poslije svake pročitane kartice probajte vidjeti koje su **POZITIVNE**, a koje su **NEGATIVNE** posljedice svake situacije. Potrebno je za svaku situaciju prikupiti što više ideja i prijedloga.

KAKO REĆI NE

1. Kako želim da izgleda moj život u budućnosti?
2. Hoće li moja odluka u određenoj situaciji imati utjecaj na moju budućnost?
3. Kako će se osjećati tvoji roditelji ako to saznaju?
4. Kako ćeš se ti osjećati ukoliko za to saznaju ljudi do čijeg mišljenja ti je stalo (neki prijatelji, učitelji, simpatije)?
5. Budi odgovoran prema sebi! Udalji se!
6. Potrebno je biti ustrajan u onome što vjerujete da je ispravno. S vremenom svi prihvaćaju nečiju odluku u čvrstom NE, prestaju zadirkivati, prihvaćaju te takvim kakav jesi i čak te više poštuju.
7. Ukoliko te ipak odbijaju napusti ih, pozovi ih neka ti se pridruže. Ukoliko ne žele, to onda postaje njihov izbor. Vaš odabir je vaš izbor. Ostanite smireni i udaljite se od rizične situacije. **NEKA NE BUDE VAŠ KONAČAN ODABIR**

RADIONICA BR. 6

MARKOVA PRIČA - SPOZNATI POSLJEDICE UZIMANJA OVISNIČKIH SREDSTAVA

Pročitajmo Markovu priču:

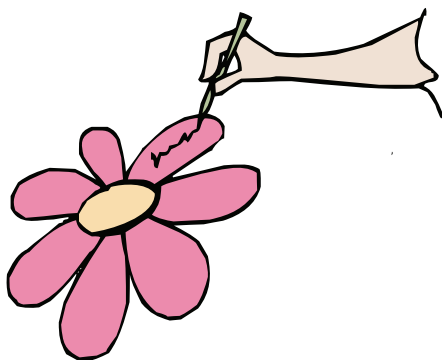
Ivan i ja bili smo prijatelji još od jaslīca. Odrastali smo sve proživljavajući zajedno. Često smo zajedno učili, trenirali smo karate u istom klubu, skupa smo počeli povremeno izlaziti.

Prošle godine na kraju osmog razreda išli smo na krizmu. Ivan je poslije svečanosti u Crkvi jedva dočekao da me vidi i uzbuđeno mi šapne: "Znaš, dobio sam motor od kumova". Roditelji su ga odmah poslije toga upisali u vozačku školu, a motor mu nisu dali voziti tako dugo dok ne položi vozački ispit.

Jedne večeri pod ljetnim praznicima kad se uvijek nešto događa bili smo pozvani na tulum kod prijatelja na selo. Rado bismo bili išli, ali nismo imali prijevoz. Dok smo raspravljali kako ćemo ići, odjednom mi sine ideja da bismo mogli njegovim motorom. Ispočetka je odgovorio da radije ne bi, da mu starci prije položenog ispita ne dopuštaju vožnju, ali uskoro se predomislio. Roditelji mu taj dan nisu bili kod kuće, a mi ćemo se i tako vratiti prije no što oni dođu, pa neće ni skužiti da ga je uzeo. Otišli smo, tulum je bio dobar, svi su bili opušteni, ali svi su pili nešto alkoholno.

Nagovorili su nas da i mi nešto popijemo - pa ljeto je, i vrijeme je opuštanja. Popili smo svaki dvije pive. Počeo je padati mrak i Ivan i ja krenuli smo da se vratimo prije njegovih roditelja. Na jednom zavoju Ivan je izgubio kontrolu nad motorom.

Sljedeće čega se sjećam bilo je da sam se probudio u bolesničkoj sobi. Imao sam nekoliko ogrebotina i slomljenu desnu ruku. Na moje upite gdje je i kako je Ivan ispočetka su svi šutjeli, da bi mi liječnik na kraju priopćio da leži u sobi do mene, ali nažalost je ostao bez desne noge. Pao mi je mrak na oči.

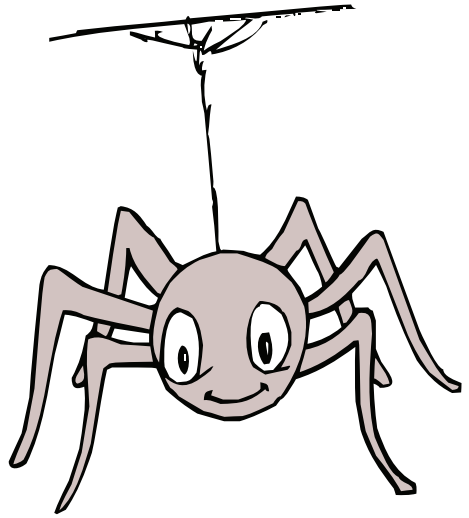
Nakon pročitane priče sudionici se podijele u tri skupine i raspravljaju:

1. Prva skupina raspravlja o Markovim osjećajima
2. Druga skupina raspravlja o Ivanovim osjećajima
3. Treća skupina raspravlja o razgovoru Ivanovih i Markovih roditelja

Nakon rada u skupinama (15 minuta), skupine daju izvješća o njihovim raspravama.

Savjeti vama kod rasprave:

- Je li moglo biti drugačije?
- Može li si Marko oprostiti što je nagovorio Ivana?
- Koji su negativni učinci alkohola, a koji alkohola i neiskustva u kombinaciji?
- Kako bi trebalo oprostiti? (Bilo bi dobro odigrati igru uloga tako da netko glumi Marka, a netko Ivana i njihov prvi susret nakon nesreće)
- Možemo li svi nešto naučiti iz ove priče?

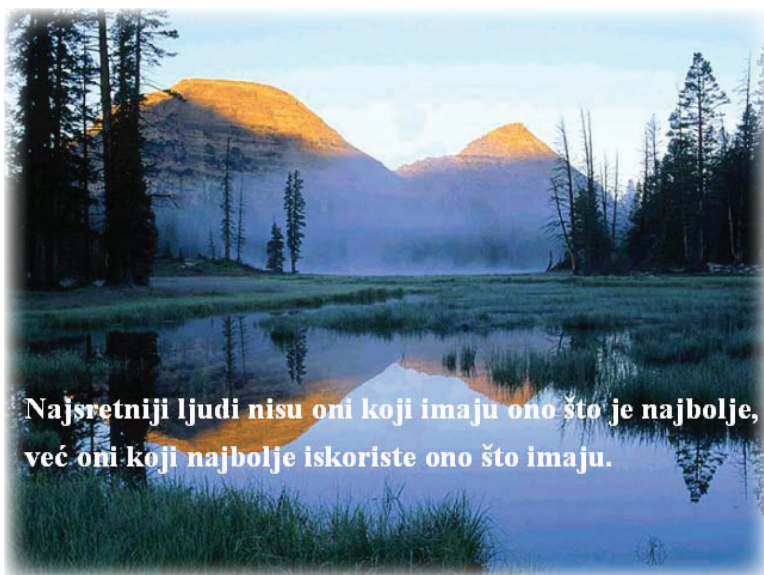

RADIONICA BR. 7

IZRADA POSTERA

U tijeku i nakon završene edukacije vaše edukacije svi zajedno možete po grupama izrađivati postere na neku od sljedećih tema:

PUŠENJE JE ŠTETNO ZA LJUDSKO ZDRAVLJE
RECIMO NE PUŠENJU
RECIMO NE ALKOHOLU
PUŠAČI UGROŽAVAJU ZDRAVLJE NEPUŠAČA
PRAVO NA ČIST ZRAK
ŽIVOT JE LJEPŠI I ZDRAVIJI BEZ CIGARETE
ŽIVOT JE SAMO JEDAN
SPORT BEZ ALKOHOLA
ŠTETNE PORUKE REKLAMA

Neka na posterima bude što više crteža i poruka, a zatim ih izložite na vidljiva mjesta u prostorima u kojima često boravite (učionica, hodnik, knjižnica, klubovi u kojima često provodite svoje slobodno vrijeme).

I na kraju...

Na kraju provedenog etapnog rada na sebi i edukaciji svojih vršnjaka razmisli i odgovori sam sebi na sljedeća pitanja:

Jesam li zadovoljan kako sam obavio zadatak koji sam si postavio na početku?

Jesam li bogatiji za jedno veliko životno iskustvo i koliko je zbog toga moj život vredniji?

Koliko sam ja naučio?

Koliko sam uložio truda da educiram svoje vršnjake?

Mogu li takvim radom utjecati na promjenu i stvaranje svojih čvrstih stavova ali i stava svojih vršnjaka?

Općenito kada obaviš neki posao u životu, bilo da smatraš da si ga napravio dobro ili loše, uvijek se propitaj što si dobro učinio kako bi mogao tako i dalje, gdje možeš popraviti, što treba izbaciti. Jer samo stalnom osobnom analizom možemo utvrditi što trebamo učvrstiti u našim životima, a na čemu trebamo još poraditi da budemo bolji. Uvijek trebamo težiti boljem!

**NEKA VAŠA MUDROST I DOBROTA POKREĆU NOVA
DJELA I MLADE!**

